

Partikongressens beslut - riktlinjer

2.2 Fler jobb och en starkare arbetslinje

5 2.2.1 En jobbskapande näringspolitik

”Locked, 1:a pris

10 *Cykelstyre och lås i ett. Styret fälls ihop och låser framhjulet. Utan styre blir cykeln svår att cykla iväg med. Uppfinnare Alma Andersson från Österledsskolan i Karlskoga.”*

Pristagare 2009, Finn upp, nationell uppfinnartävling för alla elever i skolår 6-9

15 Vår vision är frihet och möjligheter för alla människor att följa sin längtan och sträva mot egna mål och drömmar. Individens framgångar bidrar till vår gemensamma framgång. Att få leva sin dröm är den starkaste drivkraften hos många entreprenörer; att få vara ”sin egen”, att få visa att man kan och att det går, att skapa något som växer, att tjäna pengar. Detta leder till att många företag startas och växer med fler anställda. Framväxten av nya jobb sker i allt större utsträckning i de mindre företagen. Såväl inom mikroföretagen som de små och medelstora. Därför vill vi
20 skapa bättre förutsättningar att anställa i dessa företag. Vi ska ha den mest framtidsinriktade politiken för entreprenörer och företagare.

Mer än hälften av alla ungdomar i Sverige kan tänka sig att starta ett företag. Den viljan måste vi ta tillvara. Starta-egget-stöd ska även kunna ges till personer under 25 år samt till dem som vill ta steget från anställd till egenföretagare. Entreprenörer som vill exportera eller expandera ska
25 kunna få exportrådgivning och stöd. Entreprenörskap ska stimuleras i skolan. Vi vill särskilt främja entreprenörskap i grupper där nyföretagandet generellt är lågt, inte minst bland kvinnor.

Det ska vara lätt att växla mellan anställning och företagande. Det innebär alltid en risk att starta företag, men om otrygghetsgapet blir för stort kommer många goda affärsidéer att förbli just idéer.

30 Den trygghet som anställda har vid sjukdom, föräldraskap eller arbetslöshet måste i större utsträckning gälla även företagare.

Nya jobb och tillväxt kan skapas med utgångspunkt i de områden där Sverige redan är framgångsrikt. Stark exportindustri, den offentliga välfärdssektorn och den växande privata tjänstesektorn ska vidareutvecklas genom satsningar på innovationer, forskning, entreprenörskap
35 och utbildning. De strategiska insatserna för att stärka en bransch, öka exporten, ta hem fler svenska patent och attrahera mer investeringar ska samordnas bättre genom branschprogram. Satsningar på forskning och design ökar värdet på både produkter och tjänster. En medveten innovationspolitik ska bidra till att omsätta forskning till helt nya idéer, produkter och företag. De enskilda innovatörernas ställning ska stärkas.

40 Många små företag verkar nära högskolorna med verksamhet kopplad till innovationer, forskning och ny teknik. Möjligheten till samverkan mellan akademi och näringsliv behöver stärkas. Våra

BESLUT

gemensamma insatser för att öppna exportmarknader för mindre företag måste bli vassare. Sveriges kommuner har tillsammans med näringslivet, de fackliga organisationerna och andra aktörer en viktig roll i att samordna insatser för nystartade företag, erbjuda mötesplatser och partnerskap som kan utveckla både företagen och orten. Ett väl fungerande samspel mellan innovatörer, forskare, entreprenörer inom ny teknik och inom tjänstesektorn bidrar också till att den tillverkande industrin kan växa med ny kraft. Industrin står alltså för en stor del av Sveriges exportintäkter. Samtidigt skapas de flesta nya jobben inom tjänstesektorn. En stor del av jobben inom den högproduktiva tjänstesektorn är beroende av en framgångsrik industri. Gränsen mellan tjänstesektorn och industrin suddas alltmer ut. Sverige har stora tillgångar i form av råvaror, malm, skog, natur och vattenkraft. Tillgångarna har under lång tid varit, och är fortfarande betydelsefull för vårt lands välstånd.

De statliga företagen har ett ansvar att visa vägen för god etik i placeringar, hållbar produktion, bra arbetsvillkor och konkurrenskraft. En hållbar utveckling kräver ökat ansvarstagande för klimatomställning och ett stopp för girighet och kortsiktig vinstmaximering. Staten kan genom sitt ägande spela en viktig normsättande roll i näringslivet. LKAB, Sveaskog, Telia Sonera, SBAB och andra företag med statligt ägande ska vara förebilder. Detta gäller även Vattenfall, som dessutom ska vara en strategisk partner till basindustrin och kunna erbjuda Europas lägsta elpriser. Vi socialdemokrater är starkt kritiska till den borgerliga regeringens ideologiskt motiverade utförsäljningar av statliga företag. Vi vill ha en tydligare, mer långsiktig och aktivare styrning av de statliga företagen.

Vår jobbskapande politik utgår från att samhället ständigt förändras, och vinner på att förändras. Det måste vara möjligt att utvecklas och ställa om snabbt -

både för entreprenörer, små och stora företag, organisationer, offentlig sektor, industri och anställda. Vi vill satsa på att utveckla produktion och arbetsorganisation för ökad internationell konkurrenskraft och ett hållbart arbetsliv. Vi vill också ta tillvara potentialen hos de kooperativa och sociala företagen.

Morgondagens välstånd byggs av dagens nya idéer. Jobbpolitiken ska stärka utvecklingen i olika branscher där våra företag och vår befolkning har potential att utvecklas, så att den bidrar till export av framgångsrika produkter och tjänster, och till innovativa entreprenörers företagande. Det kräver en helhetssyn och samverkan mellan stat och kommun, utbildningssystem, forskning och arbetsmarknadens parter. Fungerande lokala och regionala nätverk är viktiga för företagande och arbetsmarknad. Kooperationen och andra aktörer inom den sociala ekonomin har en viktig roll för den regionala tillväxten och ska stödjas.

A och O för att företagen ska kunna växa, sälja och anställa är att samhällsekonomin är sund och fungerande med god efterfrågan, och att människor får återkommande chanser att kompetensutveckla sig och vågar föra fram nya idéer. Därför är välfärden avgörande också för näringslivets utveckling.

För att säkra tillväxt och fler jobb vill vi socialdemokrater investera i:

- *Större kunskapsinnehåll och bättre innovationsklimat.* Vi vill investera i forskning för innovationer och bidra till att långt fler innovationer och nya rön än idag kommersialiseras och kommer till användning. Tillgången till riskkapital framför allt i tidiga skeden av innovationsarbetet behöver stärkas, inte minst i de små företagen. Möjligheterna att

kommersialisera idéer från företag eller högskolor måste förbättras. Den offentliga upphandlingen ska bidra till att driva fram teknikutveckling och erbjuda skyltfönster för nya produkter. Innovationsklimatet på arbetsplatserna måste bli bättre. Vi vill se fler näringslivsakademiker – etablerade forskare på högskolorna som verkar en period inom näringslivet. Därför vill vi förbättra reglerna för tjänstledighet och finansiering inom högskolan, samtidigt som fler doktorander ska få möjlighet att verka också i små och medelstora företag.

- *Stärkta branscher, ökad export och fler investeringar.* Vi vill genomföra framtidsprogram också för de så kallade kreativa branscherna som sysselsätter allt fler. Vi vill uppmuntra företagare inom design, musik, mode och upplevelseindustri att samla konstnärer, forskare, entreprenörer och institutioner på områden som datorspel, film, musik, litteratur och design i internationellt konkurrenskraftiga kraftcentrum. Vi vill genom starkare marknadsföring locka fler stora evenemang till Sverige, utveckla besöksnäringen och öka resandeströmmarna till vårt land. Besöksnäringen har en växande betydelse och skapar nya jobb, såväl i storstäder som på landsbygden.
- *Trygga och modiga entreprenörer.* Övergången mellan anställning och företagande måste bli mindre riskfylld. Nyblivna entreprenörer och företagare ska under en övergångsperiod kunna välja att tillgodoräkna sig tryggheten från en tidigare anställning. Företagare ska ha bättre inkomsttrygghet och möjligheter att komma tillbaka i verksamhet vid föräldraskap, sjukdom eller arbetslöshet. De trygghetsförsäkringar som finns för löntagare kan tjäna som modell för att utveckla nya bättre lösningar för företagare.

2.2.2 Arbetslinjen kräver en utbildningslinje

”Vuxenutbildningen måste bli ett väsentligt inslag i valfrihetens samhälle eftersom friheten att välja utbildning inte bör vara begränsad till en kort period under ungdomsåren, inte vara någonting man står inför en gång i livet och aldrig mer. Denna frihet bör vara en återkommande möjlighet för alla dem, som något senare i livet kommit underfund med sig själva och med de möjligheter samhället och arbetsmarknaden bjuder.”

Olof Palme, tal i riksdagen den 23 maj 1962 vid införandet av grundskolan.

Vårt mål är ett Sverige i kreativ förnyelse där var och en får möjlighet att växa och utveckla sin fulla potential. Med snabb tillväxt av nya jobb och företag ökar de möjligheterna.

Samtidigt som nya jobb skapas försvinner gamla jobb – i små och stora företag, i det offentliga och i det privata. Det gör att fler kan få nya, bättre och mer spännande jobb och karriärer. Den svåra utmaningen, som måste bäras av socialdemokratien och fackföreningsrörelsen, är att se till att alla får möjligheter att vara en del av utvecklingen.

Förändring och förnyelse kräver förändringstrygghet på arbetsmarknaden. En väl fungerande inkomsttrygghet är en nödvändig – men inte tillräcklig – del av denna förändringstrygghet. Kraven på ny kunskap och yrkeskunnande växer ständigt. Vem som helst kan känna oro för att

inte ha hört det senaste, inte ha lärt sig den senaste tekniken eller tagit del av de nyaste idéerna och metoderna. Alla människor behöver utveckling och nya kunskaper – återkommande under livet. En allt större del av våra arbetsliv kommer att vara lärotid.

5 I 2010-talets välfärdsland måste arbetslinjen också vara en utbildningslinje. Utbildning avgör individens frihet, trygghet och möjlighet till ett utvecklande jobb – men också samhällets förmåga till omställning, utveckling och tillväxt. Sverige utvecklas när vi var och en lär nytt. Därför vill vi se en politik som öppnar dörrar till ett livslångt lärande med återkommande möjligheter för alla – inte bara några. Möjligheten att utbilda sig är särskilt viktig under lågkonjunktur. Det ökar också företagets möjligheter att undvika uppsägningar.

10 Möjligheterna till kompetensutveckling på jobbet måste kraftigt förbättras. Individens möjlighet att själv välja tillfällen för pauser för utbildning under den yrkesverksamma tiden måste också öka. Arbetsmarknadens parter har ett stort ansvar för att det kan bli verklighet.

15 På en arbetsmarknad i snabb utveckling får allt fler av oss uppleva perioder av arbetslöshet. Även tiden mellan två jobb måste vara en tid av lärande och utveckling – inte en tid av utslagning då man tvingas sänka sina anspråk på vad arbetslivet har att erbjuda. Vi vinner alla på att den tiden är snabbt övergående och att människor kommer vidare i arbetslivet.

20 De personer som står längst ifrån arbetsmarknaden har ofta det gemensamt att de har en utbildning som är för kort eller inte svarar mot arbetslivets krav. Därför måste arbetsförmedlingen förmedla ny och bättre anpassad kompetens, inte bara jobb som svarar mot befintlig kompetens. Vi vill göra om delar av arbetsförmedlingen till en kompetensförmedling.

För att stärka näringslivets konkurrenskraft och ge människor ökade möjligheter till arbete vill vi socialdemokrater investera brett i utbildning. Det behövs ett kunskapslyft i Sverige.

25 Våldigt många söker sig själva till vuxenutbildningen. En central del i att förverkliga den socialdemokratiska arbets- och utbildningslinjen är att se över och förbättra möjligheterna att studera i vuxen ålder. Vuxenutbildningen måste vara dimensionerad så att den möter människors utbildningsbehov både i praktiska och teoretiska ämnen. Yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning kan effektivt förkorta vägen till jobb – också för den som redan har en utbildning. Men det kräver att den är rätt utformad. Passiva åtgärder ska inte kallas utvecklingsgaranti eller utbildning – de ska tas bort.

30 För den som är ny i vårt land är möjligheten att snabbt komma i arbete avgörande för hur bra det går att bli hemmastadd i sitt nya samhälle. Kompetensförmedlingen ska erbjuda nyanlända en individualiserad, flexibel och yrkesinriktad svenskundervisning som kan kombineras med arbete och praktik. Det är ett slöseri när att människor varaktigt hamnar i arbeten långt under sin kompetensnivå för att kunskaperna förvärvats i ett annat land. Det måste upphöra. Vi måste bli mycket bättre på att dra nytta av och utveckla det som människor redan kan. Det gäller också den erfarna arbetskraften – erfarnas kompetens och kunnande ska tas tillvara, inte slarvas bort.

35 Många välutbildade känner att arbetsförmedlingen inte har resurser och kompetens att erbjuda dem tillräckligt stöd när de blir arbetslösa. Det vill vi ändra på. Vi vill att Kompetensförmedlingen ska kunna erbjuda program för spetskompetensutbildning som utformas i nära samarbete med individer och företag för att göra det möjligt för fler att avancera med specialiserad kompetens.

En modern arbetsmarknadspolitik måste investera i kunskap för rörlighet och konkurrenskraft.

Därför vill vi socialdemokrater under de närmaste åren prioritera följande:

BESLUT

- 5
- *Kompetensförsäkring för alla.* Vi vill inrätta en kompetensförsäkring som omfattar alla löntagare och bygger på arbetslinjen. Kompetensförsäkringen ska göra det möjligt för människor att utveckla sitt kunnande – antingen för att långsiktigt klara att behålla sitt jobb och yrke, eller för att kunna byta arbetsuppgifter, bransch och yrke. Medverkan av arbetsmarknadens parter är viktig. Deras kunskaper är viktiga att ta tillvara.
- 10
- *Bygg om delar av arbetsförmedlingen till en kompetensförmedling.* Den nya kompetensförmedlingen ska vara för alla och fungera för alla – inte bara vid arbetslöshet utan också när man vill byta från ett jobb till ett annat eller hitta relevant utbildning. Både låg- och högutbildade ska kunna få adekvat hjälp att matcha sin kompetens mot arbetsmarknadens behov, eller öka sin kunskap. Kompetensförmedlingen ska använda den mångfald av utbildningsmöjligheter som finns i samhället – hos institut, företag, yrkesutbildare, vuxenutbildning, högskolor och folkhögskolor. Den ska också erbjuda relevanta arbetsmarknads- och yrkesutbildningar. Vi vill se ett brett kunskapslyft i Sverige och en kompetenskommission med företrädare från näringsliv, kommuner, staten och parterna som bidrar till att utbudet av utbildningsplatser stämmer med framtida kompetensbehov på arbetsmarknaden. Det behövs en starkare samverkan och ett ökat inflytande lokalt och regionalt.
- 15
- 20
- *Värdesätt kunskap som förvärvats i arbetslivet eller utomlands.* Nu måste ett system för nationell validering av utbildningar, examina och yrkeskunskaper bli verklighet! Människors utbildning och färdigheter ska tas tillvara och utvecklas var den än inhämtats. Arbetsmarknadsutbildning, vuxenutbildning och yrkeshögskola kan göras mer effektiva genom validering. Med validering av faktiska kunskaper kan utbildningen inriktas mot behovet av komplettering. Detta är särskilt viktigt för personer som lärt sig mycket i arbetet eller har utländsk utbildning. Vi vill också utveckla ett nytt och snabbt spår in i högskolan för invandrare med högskolebakgrund och gå vidare med intensivutbildning i svenska på högskolan för nyanlända akademiker.
- 25
- 30